

Version 1.30

Projekt 7526

Upprättad 2021-06-14

Reviderad 2022-01-12

Korrektur 2021-06-10

Laga kraft 2022-10-17

Granskningshandling 2
2026-09-29

Planen ställs ut för ny granskning i samband med framtagande av ny översiktsplan. I denna MKB har inga justeringar gjorts inför ny planprocess.

Miljökonsekvensbeskrivning tillhörande Fördjupad översiktsplan för Sunne tätort

HENRIC ERNSTSON **KONSULT**

1 Sammanfattning

Sunne kommun påbörjade arbetet med den fördjupade översiktsplanen våren 2020. Under processen har det skett breda dialogprocesser med såväl allmänheten som med tjänstemän och politiker. Dialogprocessen har resulterat i ett antal sammanställningar, visioner och utvecklingsriktningar. I planförslaget finns ett antal viljeinriktningar utpekade på vilket utvecklingen av tätorten vilar. De tre utvecklingsinriktningarna är bebyggelse, natur och friluftsliv samt kommunikation. Under varje utvecklingsinriktning finns ett antal viktiga delmål och aspekter som har lyfts fram som särskilt viktiga. I processen med att ta fram planen har en miljöbedömning integrerats så att miljöaspekterna tas med i planeringen. För att kunna bedöma och värdera förslagen har en miljökonsekvensbeskrivning tagits fram, i miljökonsekvensbeskrivningen ska fokus ligga på de åtgärder och förslag som bedöms medföra betydande effekter på människors hälsa och miljö. I den fördjupade översiktsplanen finns ett antal förslag på bland annat bebyggelse och kommunikation som bedöms medföra betydande påverkan på ett antal aspekter.

Sunne tätort ligger mitt i ett jordbrukslandskap, och oavsett var och på vilket sätt som en exploatering sker är det ofrånkomligt att jordbruksmarken i samhällets direkta närhet på något sätt påverkas. Påverkan från föreslagen bostadsutvecklingen söderut bedöms som liten, då endast ca 10–15 % av jordbruksmarken inom utpekat område skulle påverkas. Någon omfattande fragmentering skulle inte ske, utan större sammanhållna jordbruksmarker bibehålls. När det gäller industriområden kommer de att ta jordbruksmark i anspråk när det gäller områden som ligger intill befintliga industriområden, dock är de begränsade till yta och till läge.

Natur och friluftslivets värden bedöms påverkas mest av föreslagen exploatering i sydost och då genom att fler människor i området kommer påverka strandlinjen då fler vill ha tillgång till båtplats och strand och därmed kan bidra till ökat slitage och tryck på naturmiljön.

När det gäller föreslagna alternativa förbifarter är det två brolägen som är markerade, dessa har då jämförts med varandra. Ett nordligt och ett sydligt läge innebär viss skillnad och ett nordligare läge skulle medföra betydligt större påverkan på landskapsbilden men också på jordbruksmark och kulturmiljön medan det södra läget ligger så till att det skulle kunna smälta in i stadsbilden mer samt ansluta till befintliga industriområden och på så sätt kunna minska risken för ytterligare fragmentering av jordbruksmark och annan mark .

Tabell över konsekvens av föreslagen exploatering. Färgerna i tabellen står för olika grad av konsekvens.

	Nollalternativ	Alternativ exploatering	Föreslagen exploatering
Jordbruksmark	-	Alternativ bebyggelse utmed väg 241 skulle betyda stor påverkan och innebära fragmentering av stora sammanhållande ytor	Viss andel jordbruksmark tas i anspråk, dock mindre andel och då i tätortsnära läge samt begränsad yta.
Natur och friluftsliv	-	Viss utbyggnad i anslutning till befintliga naturvärden resp. friluftsvärden.	Utmed Frykens sydöstra strand finns ett större bostadsområde utpekat, detta skulle kunna påverka det rörliga friluftslivet i området och den främsta orsaken bedöms då vara att det blir ett ökat tryck från fler människor och därmed påverkan på den blåa infrastrukturen och vattenmiljön i området

MKN Vatten		En utveckling med befolkningsutveckling av Sunne tätort innebär att reningsverket i orten måste bygga ut och expandera. Detta i sig innebär kostnad men också minste kväverening och eventuellt bättre fosforrening vilket skulle vara bra. Sker inte rening i stora gemensamma anläggningar riskeras lokalt sämre vattenkvalitet.	En utveckling med befolkningsutveckling av Sunne tätort innebär att reningsverket i orten måste bygga ut och expandera. Detta i sig innebär kostnad men också bättre kväverening och eventuellt ytterligare fosforrening vilket skulle vara bra. Sker inte rening i stora gemensamma anläggningar riskeras lokalt sämre vattenkvalitet.
Skred och översvämning	-	Ingen bebyggelse som är planerad inom sådant område i de alternativt utpekade områdena.	Sker bebyggelse eller anläggning inom ett skredområde eller område med översvämning sådant område skulle konsekvenserna kunna bli stora både för egendom och människor.
Strandskydd			Bebyggelse är dragen utanför strandskyddet i sydost, Häljeby.
Sociala värden	-	Ett område i Åmbergsskogen kommer att påverkas och stigar kommer att få flyttas.	Ett område i Åmbergsskogen kommer att påverkas och stigar kommer att få flyttas.
Trafikinfra-struktur		Utan bro och omledning skulle det bli större risk för olyckor och ökad mängd buller och lokala luftutsläpp, vilket skulle försämra luftkvalitén	Påverkan på landskapsbild, kulturmiljö, jordbruksmark och eventuellt på handel skulle kunna förekomma. Buller, risk för olyckor och luftutsläpp påverkas positivt av en omledning

Stora eller mycket stora negativa konsekvenser	Märkbara negativa konsekvenser	Små negativa konsekvenser
Ingen förändring eller försumbara negativa konsekvenser	Märkbart positiva konsekvenser	Positiva konsekvenser

1.1.1 Skyddsåtgärder

I MKB-dokumentet identifieras ett antal punkter som finns sammanfattade under skyddsåtgärder för att minimera påverkan respektive sådant som har lyfts och det har tagits hänsyn till under planprocessen.

Skyddsåtgärder som har inarbetats respektive föreslås är:

- Inom bebyggelseområdena i sydost bör områdets jordbruksmark inte bebyggas till mer än 10–15 %.
- Nya industriområden ska inte tillåtas utanför de utpekade områdena
- Lokalt omhändertagande av dagvatten bör föreskrivas

- Vid byggnation föreslås större gemensamhetsanläggningar för avloppsvatten om det inte kan kopplas till det kommunala nätet
- Riktad översiktlig geologisk undersökning av de bebyggelseområden där risken för skred finns.
- Externa handelsområden inte tillåts
- Som skyddsåtgärder föreslås att kommunen tar fram en kulturmiljöplan
- Befintliga VA-anläggningar inom översvämningsområde ska inventeras och säkras upp så att de klarar fortsatt drift trots högvatten.
- Bryggor och liknande byggnationer ska koncentreras så att inte större sträckor utmed stranden än nödvändigt exploateras.

1.1.2 Uppföljning

För att kunna följa upp och se att planen efterlevs finns ett antal punkter som ska följas upp av kommunen inför kommande planarbete.

- Att ett nytt kulturmiljöprogram tas fram och arbetas in i kommande bygglovshandläggning
- Att Va-anläggningar inom översvämningsområden inventeras och säkras upp
- Kontroll att nya bryggor och liknande byggnationer koncentreras så att inte större sträckor utmed stranden än nödvändigt exploateras

Innehållsförteckning

1 SAMMANFATTNING 2

2 INLEDNING 6

2.1 BAKGRUND 6

2.2 PLANFÖRHÅLLANDE 6

2.3 PROCESSBESKRIVNING 7

2.4 UTVECKLINGSINRIKTNING 7

2.5 AVGRÄNSNING AV MKB 9

3 OMRÅDESBESKRIVNING 12

3.1 PLANFÖRUTSÄTTNINGAR 13

4 MILJÖEFFEKTER OCH KONSEKVENSER 18

4.1 EFFEKTER OCH KONSEKVENSER PÅ JORDBRUKSMARK 19

4.2 EFFEKTER OCH KONSEKVENSER PÅ NATUR OCH FRILUFTSLIV 22

4.3 EFFEKTER OCH KONSEKVENSER PÅ MKN VATTEN 24

4.4 EFFEKTER OCH KONSEKVENSER FÖR SKREDRISK 26

4.5 EFFEKTER OCH KONSEKVENSER FÖR STRANDSKYDD 28

4.6 EFFEKTER OCH KONSEKVENSER PÅ SOCIALA VÄRDEN 29

4.7 EFFEKTER OCH KONSEKVENSER FRÅN TRAFIKINFRASTRUKTUR 31

5 EFFEKTER OCH KONSEKVENSER MED AVSEENDE PÅ MILJÖMÅLEN 33

6 UPPFÖLJNING 35

7 REFERENSER: 35

7.1 REFERENSER INTERNET: 35

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Översiktsplanen för Sunne kommun aktualitetsprövades i kommunfullmäktige 2020-02-10, och då konstaterades att den fördjupade översiktsplanen för Sunne Tätort inte bedömdes aktuell i förhållande till de krav som ställs i plan- och bygglagen. Detta har resulterat i att en ny fördjupad översiktsplan ska tas fram för Sunne tätort.

Den fördjupade översiktsplanen för Sunne tätort ska, liksom den kommunomfattande översiktsplanen, visa hur marken är tänkt att användas i framtiden. I en fördjupad översiktsplan finns mer detaljerade riktlinjer än i en översiktsplan, men dessa planer är endast vägledande för framtida kommunala beslut. En fördjupad översiktsplan är ändå ett mycket viktigt dokument där fördjupningen ger kommunen möjligheter att titta på och utreda samband, åtgärder och konsekvenser inom ett avgränsat område. Den fördjupade översiktsplanen och dess avgränsade mål kan det också fungera som ett instrument som gör det är lättare för allmänheten att få översikt, lämna förslag och uttrycka åsikter. Sunne kommun har långsiktigt jobbat med detta genom att ha medborgardialoger med både allmänheten och med de kommunala förvaltningarna.

Målet med den fördjupade översiktsplanen för Sunne tätort är att få ett bra dokument som kan fungera som stöd för alla verksamheter inom kommunen samt för medborgare och företagare i samband med planering och utveckling.

Läsanvisning

Till varje kapitel finns ett antal underrubriker.

Nollalternativ - innebär att effekten av en oförändrad markanvändning beskrivs

Föreslagen exploatering - innebär att effekten av en föreslagen exploatering beskrivs.

Konsekvens - innebär att konsekvenserna av föreslagna exploateringar jämförs med att ingen exploatering sker, beskrivs samt bedöms.

Föreslagna skyddsåtgärder - Till flera av aspekterna som beaktas finns ett eget stycke med föreslagna skyddsåtgärder. I detta stycke tas anpassningar och försiktighetsåtgärder upp som kan motverka negativa effekter på miljön.

2.2 Planförhållande

För Sunne tätort finns flera gällande detaljplaner samt en gällande fördjupad översiktsplan antagen 2009-07-17. Gränsen för den gällande planen utgör en något större yta men överensstämmer i stort med gränserna för denna plan. Förutsättningarna har delvis ändrats sedan den nu gällande planen antogs. Då antogs Sunnes befolkning uppgå till 6400 personer år 2029. En färsk undersökning från Statisticon ger dock vid handen att invånarantalet år 2019 var 5579, och fram till 2029 förutspår man en ökning med endast 367 innevånare. Befolkningsökningen ser alltså ut att bli märkbart mindre än man trodde när gällande plan antogs.

Kommunen har i en bostadsförsörjningsplan från 2016 pekat på behovet av ytterligare bostäder. Från år 2019 räknar bostadsförsörjningsplanen med att det finns behov av ca 17 bostäder/år. I planen finns en sammanställning över planberedskapen för bostäder i tätorten, där det framkommer att det finns flertalet tomter i beredskap. Det finns också ej helt utbyggda planer för industri. För att öka antalet bostäder på sikt vill kommunen bland annat satsa på förtätning i centrum, men också upplåta ytterligare några områden för bostadsutveckling samt komplettering av industriområden.

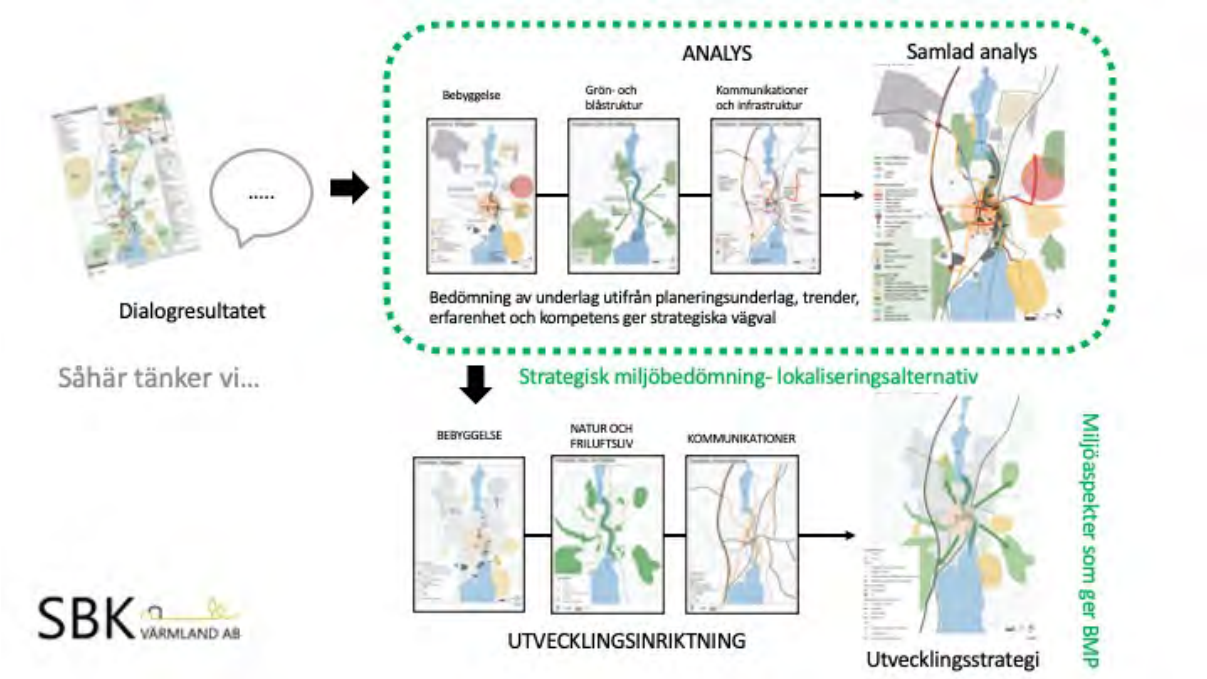
2.3 Processbeskrivning

Sunne kommun har utifrån sin projektplan bedrivit ett aktivt med dialogarbete med såväl allmänheten som med tjänstemän och politiker. Dialogprocessen har resulterat i ett antal sammanställningar, visioner och utvecklingsriktningar som har presenterats för de politiskt ansvariga.

Politiken har sedan, utifrån det material som sammanställts, prioriterat vilka inriktningar som ska ligga till grund för fortsatt utveckling av tätorten.

Dialogarbetet och prioriteringarna har gett tre tydliga bilder av vilka viktiga utvecklingsriktningar som sammantaget anger inriktningen för tätortens utveckling. De tre kategorier som har utkristalliserats ut är *bebyggelse*, *natur och friluftsliv* samt *kommunikation*.

Processen med att ta fram underlaget har genomförts under 2020.

En skiss över hur dialogen med allmänheten och politiker resulterat i tre utvecklingsstrategier som ska ligga till grund för en samlad utvecklingsstrategi för Sunne tätort.

2.4 Utvecklingsinriktning

De tre utvecklingsinriktningarna som tätortens utveckling vilar på är bebyggelse, natur och friluftsliv samt kommunikation. Under varje utvecklingsinriktning finns ett antal viktiga delmål och aspekter som under projektets gång har lyfts fram som särskilt viktiga.

Utgångspunkter för bebyggelse är:

- Befintlig centralort
- Identifierade utvecklingsområden inom centralorten
- Primära utbyggnadsriktningar
- Större besöksmål och viktiga mötesplatser
- Centrumutveckling
- Utblickar mot vattnet

Utgångspunkt för temat Natur och friluftsliv är:

- De största grönområdena
- Kopplingar mellan grönområden
- Vattenvägarna och miljöerna kring Fryken och Lerälven
- Pilgrimsleden
- Ekosystemtjänster

När det gäller kommunikation finns det ett antal förutsättningar i form av:

- E45 och Fryksdalsbanan
- Regionala förbindelser
- Viktiga kopplingar mellan olika delar av tätorten
- Handelsstråken
- Alternativ för ny vägbro
- Resecentrum
- Vandringsleder

En sammanställning av processen vid framtagandet av planprogrammet.

Uppstart	*Medborgardialog*	*Förvaltningsdialog*	*Sammanställning*	*Politisk dialog*
Uppstart med projektplan	*Workshop och dialog sker med allmänheten*	*Dialog sker med kommunala förvaltningar*	*Materialet från dialoger och workshops sammanställs*	*Redovisning av medborgardialog och dialog med förvaltningar i form av sammanställningar, vilka sedan har legat till grund för de politiska prioriteringarna.*
Avgränsningssamråd	*Planarbete med hänsyn och MKB*	*Utställning och granskning*	*Revidering av förslag och justering av MKB*	*Antagande*
Avgränsningssamråd med länsstyrelsen	*Strategiska bedömningar och hänsyn tas in och bollas i planen*	*Planen ställs ut och skickas på remiss.*	*Inkomna synpunkter bearbetas och utifrån dessa förtydligas och ändras en del planer. Bland annat ändras vissa ytor och storleken på FÖP-området. Konsekvenser förtydligas också samtidigt som skyddsåtgärder skrivs in i både MKB och planbeskrivning.*	

2.5 Avgränsning av MKB

Avgränsningen av MKB:n syftar till att identifiera projektets betydande miljöpåverkan och bidrar till att MKB:n behandlar relevanta frågeställningar. Ett formellt avgränsningssamråd har hållits med länsstyrelsen 2021-05-03. Under mötet lyftes ett antal frågor som ansågs medföra betydande miljöpåverkan utifrån kommunens förslag till markanvändningskarta.

De frågor som kom upp och lyftes under avgränsningssamrådet var:

Påverkan på jordbruksmark – Orten ligger mitt i ett jordbrukslandskap och oavsett exploatering eller riktning så är det ofrånkomligt att på något sätt hamna i konflikt med jordbruksmarken.

Påverkan på natur- och friluftsliv - Det är viktigt att det inte sker en alltför kraftig negativ påverkan på grönstrukturen när nya bostads- och industriområden planeras, och kommunen vill försöka säkerställa att det finns en balans och ett samspel mellan dessa intressen.

Påverkan från industrimark – Industrimarken som föreslås kommer att inkräkta på befintlig jordbruksmark.

Infrastruktur - Påverkan från föreslagna vägkorridorer. Två möjliga placeringar norr om tätorten för en ny bro över Fryken redovisas.

MKN vatten och skredrisk – Detta var frågor som länsstyrelsen lyfte och som de anser är av betydande miljöpåverkan och där med ska behandlas.

Strandskyddet – nya områden berörs av planen.

Avgränsning är också ett levande arbete som sker under hela planprocessen vilket har resulterat i att fler miljöeffekter har tillkommit efter avgränsningssamrådet, och de som anses vara betydande har lyfts in i MKB-dokumentet med egna effekt- och konsekvenskapitel.

2.5.1 Geografisk avgränsning

Miljökonsekvensbeskrivningens geografiska avgränsning utgörs i första hand av närområdet till den fördjupade översiktsplanen, men i och med tillfartsvägar samt landskapsbild finns flera aspekter som har ett större influensområde.

2.5.2 Avgränsning i tid

20 år.

2.5.3 Nollalternativ

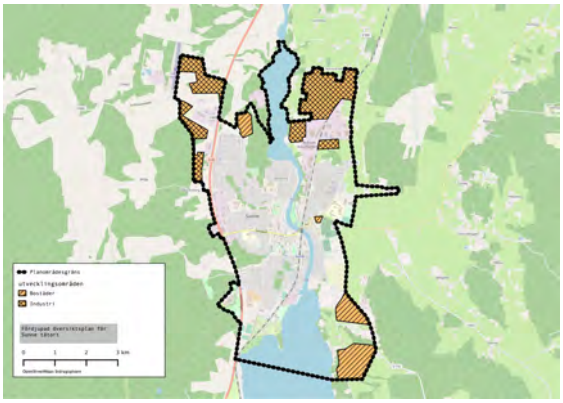
Som nollalternativ sätts att ingen utbyggnad sker av nya områden. När det gäller transportinfrastruktur föreslås två olika alternativ som ställs mot varandra och diskuteras, samt nollalternativet som innebär att det inte byggs någon ytterligare vägbro över Fryken, dvs. en mer projektinriktad avgränsning.

2.5.4 Alternativ utbyggnad

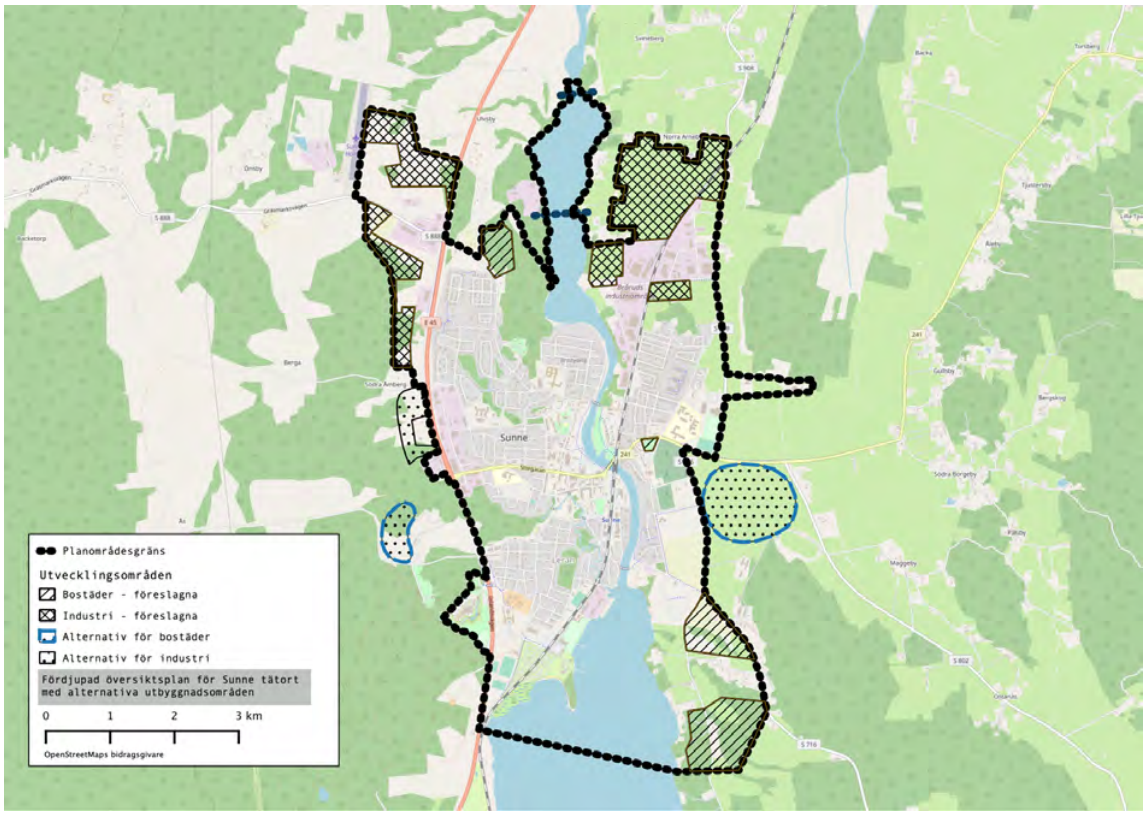
Alternativ utbyggnad innebär att ett antal områden som har funnits med som förslag tidigare i processen bebyggs.

2.5.5 Föreslagen utbyggnad

Ett antal utbyggnadsområden enligt nedanstående karta byggs ut.

Karta över föreslagen utbyggnad.

Karta över alla delområden som används som alternativ utbyggnad.

2.5.6 Avgränsning i sak

Påverkan på	Miljöaspekter	Motivering
Jordbruksmark	➢ Brukad jordbruksmark	Brukningsvärd jordbruksmark påverkas av nya industri- och bostadsområden.
Natur- och friluftsliv	➢ Grön infrastruktur ➢ Blå infrastruktur	Grönstruktur och blåstruktur kan komma att påverkas av olika former av exploateringar, vilket ska lyftas.
MKN Vatten	➢ Ekologisk och kemisk status	Mark hårdgörs och byter skepnad från både jordbruksmark och skogsmark till industri och tomtmark och detta tillsammans med recipientens status måste belysas.
Skredrisk	➢ Skredrisk	Det finns kunskap om att risken för skred eventuellt är förhöjd inom vissa av de utpekade områdena. Detta måste lyftas.
Strandskydd	➢ Naturvärden ➢ Natur och friluftsliv	Strandskyddets syfte ska lyftas och diskuteras.
Sociala aspekter	➢ Naturnära skog och grön infrastruktur	Genom byggnation av både industri och bostäder påverkas områden som ligger nära tätorten och är av betydelse för sociala aspekter.
Trafikinfrastruktur	➢ Kulturmiljö ➢ Jordbruksmark ➢ Industrietableringar	En alternativ genomfartsled för Sunne tätort är en prioriterat fråga, och detta i sig har både direkta och indirekta miljöeffekter. Dessa behandlas i ett eget kapitel trots att de eventuellt har avhandlats tidigare som enskilda frågor som påverkas av exploatering från bebyggelse.

Ingen eller försumbar påverkan	**Liten påverkan och/eller liten komplexitet**	**Medelstor påverkan och/eller medelstor komplexitet**	**Stor påverkan och/eller stor komplexitet**

3 Områdesbeskrivning

Detta kapitel beskriver de förutsättningar som finns för området. I kapitlet behandlas lagskyddade områden som t.ex. landskapsbild, men även faktorer som berör naturmiljö, förutsättningar för friluftsliv samt övriga parametrar som är nödvändiga för att kunna bedöma miljöeffekter och konsekvenser vid utbyggnation inom FÖP-område.

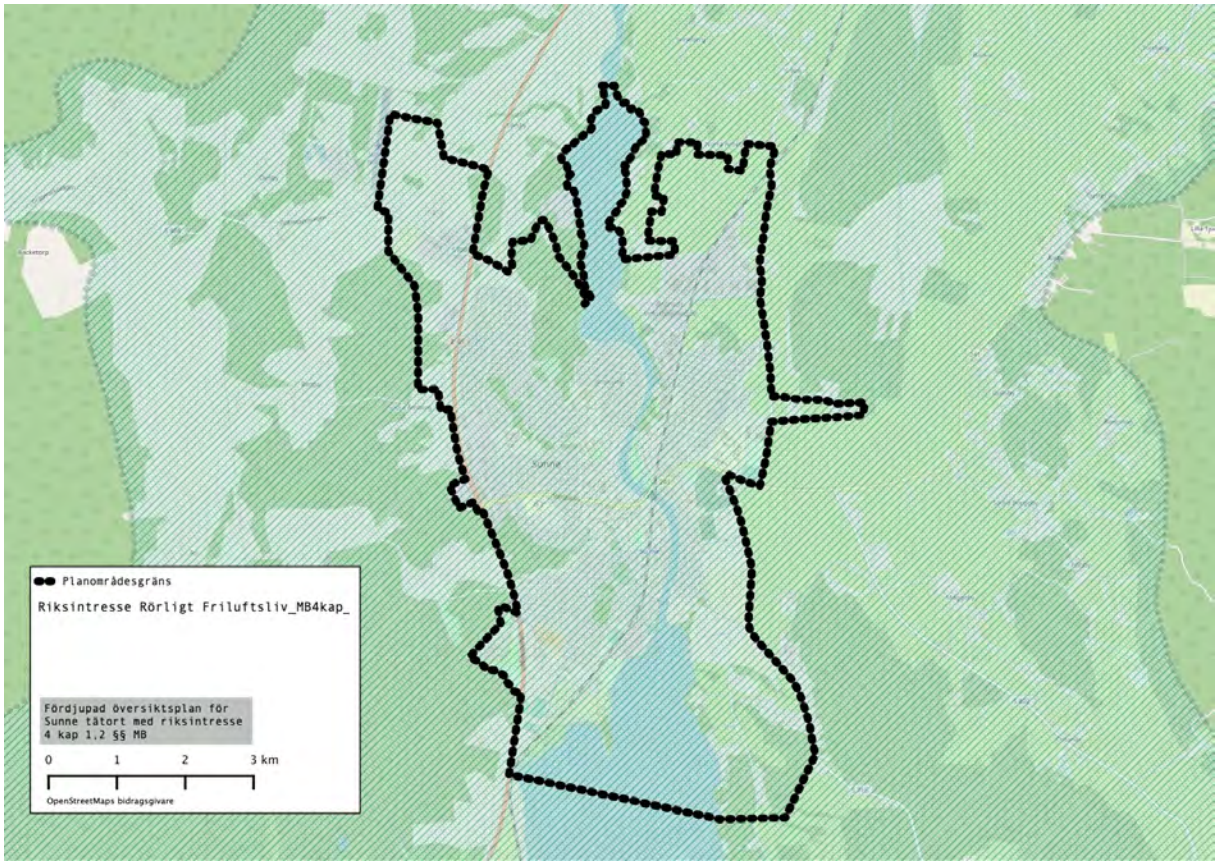
Sunne tätort ligger på båda sidorna om sundet mellan Övre Fryken och Mellan Fryken. Förutom tätbebyggelsen ingår delar av omgivande åkermark, skog, våtmark och vattenområden i planområdet.

Bebyggelsen i Sunne består till övervägande del av friliggande mindre bostadshus, men något tätare och högre bebyggelse finns i de centrala delarna, där också funktioner som service, boende och arbetsplatser blandas. Väster om centrum ligger en grupp flerbostadshus från 1950-talet. Norr och nordost om centrum finns mindre områden med nyare flerbostadshus i två våningar. I utkanten av samhället, på var sin sida av sundet, ligger två större industriområden, det västra längs europaväg 45 och det östra längs järnvägen, Fryksdalsbanan. Över sundet, mellan tätortens östra och västra del, finns en bilbro, två gång- och cykelbroar samt en järnvägsbro. Bebyggelsen begränsas till stor del i väster av Europaväg 45.

3.1 Planförutsättningar

3.1.1 Riksintresse enligt 4 kap. Miljöbalken

Hela FÖP-området ligger inom riksintresse enligt 4 kap. 1,2 §§ MB. Inom riksintresse ska turismen och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intresse särskilt beaktas. Riksintresset omfattar Frykensjöarna och Rottnen med omgivande strandområden. Bestämmelsen ska dock inte utgöra något hinder för utveckling av befintliga tätorter. I kartan nedan finns FÖP-området markerat tillsammans med riksintresset.

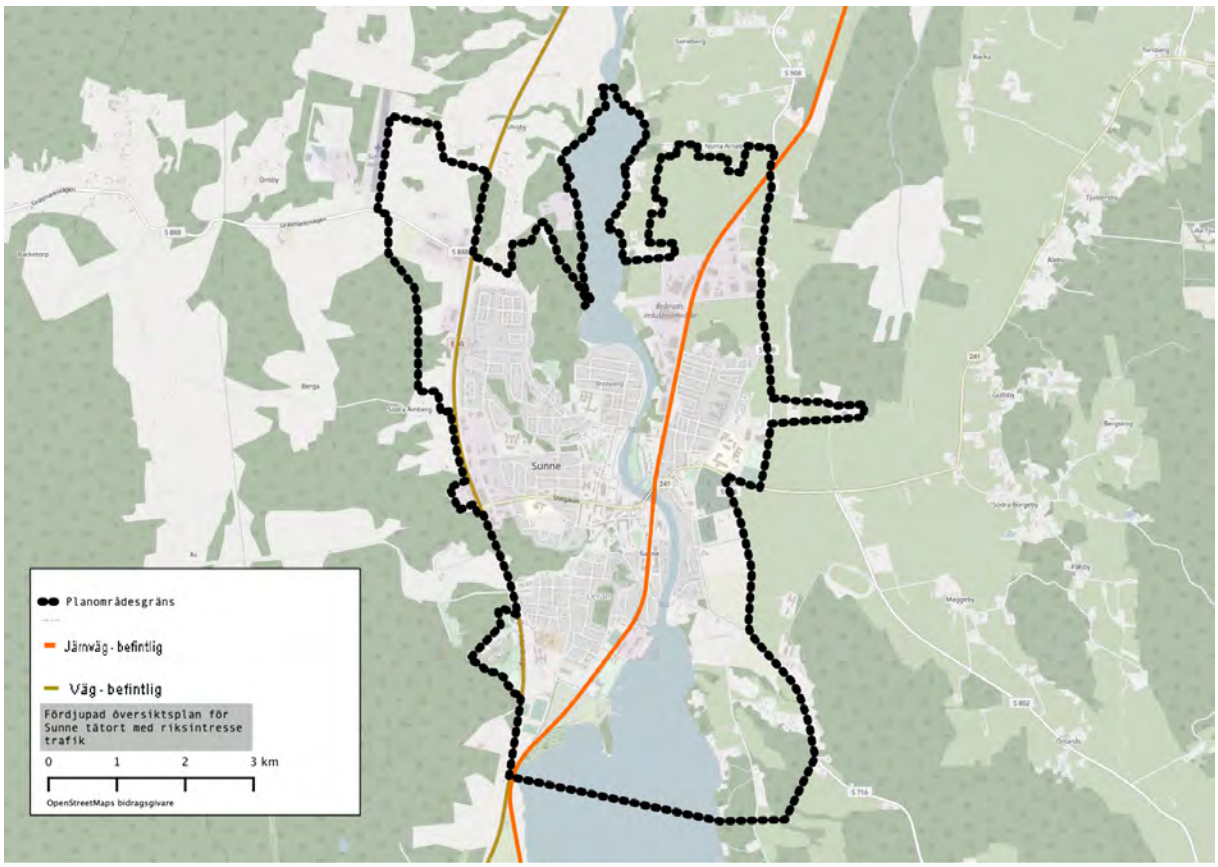

Karta med FÖP-området samt riksintresse enligt 4kap 1,2 §§ Miljöbalken markerat.

3.1.2 Riksintresse kommunikation

Inom FÖP-området finns två riksintressen för kommunikation, dels E45 och dels Fryksdalsbanan. Europaväg 45 sträcker sig genom nästan hela Sverige, från Göteborg till Karesuando. E45 utgör en viktig förbindelse för flera värmländska orter och ansluter Sunne närmast till Torsby norrut och Grums söderut. Riksintresset ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra åtkomsten eller utnyttjandet av anläggningen, vilket här innebär att det är funktionen hos transportsystemet som ska säkerställas.

Fryksdalsbanan är av särskild regional betydelse. Banan går från Kil till Torsby och trafikeras av person- och godstrafik. Banan är oelektrifierad och enkelspårig, men i Torsby finns omlastningsmöjligheter för gods mellan lastbil och tåg som används flitigt och godstransporterna har blivit allt fler på järnvägen.

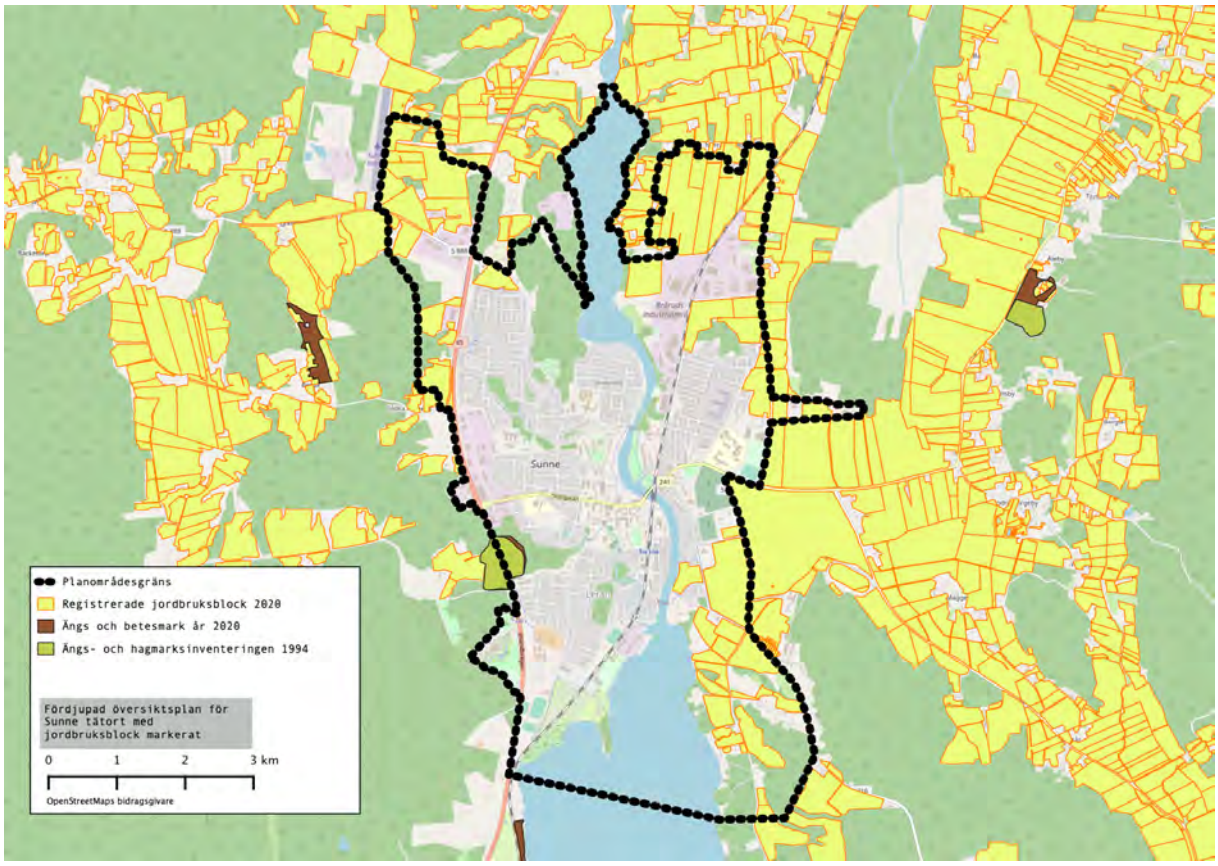

FÖP-området med riksintressen kommunikation markerat.

3.1.3 Jordbruksmark

Jordbruket är en viktig näring i kommunen, och en stor del av Sunne tätort är omgivet av jordbruksmark.

Jordbruksmark är en viktig resurs för livsmedelsförsörjningen i landet och det finns särskilda bestämmelser för att säkerställa en långsiktig hushållning med marken. Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken är brukningsvärd jordbruksmark av nationell betydelse och får bara tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen. I kartan nedan finns FÖP-området markerat tillsammans med omkringliggande jordbruksmark.

Karta över FÖP-området med jordbruksblock markerade.

3.1.4 Naturmiljö

Sunne kommun har under en lång period jobbat med naturfrågor. Bland annat har man sammanställt värdefull natur inom kommunen som ett kunskapsunderlag inför olika planfrågor. I naturvårdprogrammet 2008–2013 har befintlig kunskap om och beskrivning av värdefull natur sammanställts, och åtgärder för att förbättra eller vidmakthålla befintliga naturvärden har föreslagits. Miljöstrategin för Sunne kommun beskrivs som en pågående process, och politiska styrdokument och åtgärder har tagits fram inom ramen för naturvårdsprogrammet.

Bilaga till Sunne kommuns naturvårdsprogram

- en redovisning av värdefulla naturområden

57A Bergstorp

Klass 4 - Lokalt intresse för naturvård
Klass 3 - Kommunalt intresse för naturvård
Klass 2 - Regionalt intresse för naturvård
Klass 1 - Riksintresse för naturvård

Fältgentianan eller "Svarte Johannes" som den lokalt kallas, är en ansvarsart för Sunne kommun. Sommaren 2007 återfanns den på ett tiotal ängar i Gräsmarks församling. Fältgentianan är starkt knuten till de artrikaste ängarna och är en god indikator på lång kontinuitet av traditionell hävd med slåtter och höbärgning. Arten har minskat kraftigt. Tillbakagången hänger samman med upphörd hävd eller gödsling av naturliga fodermarker.

13 Slåtteräng vid Bartelstorp

Många av kommunens slåtterängar härstammar från 1600-talet när finska nybyggare bosatte sig i skogslandet. På slåtterängen togs vinterfoder så att kreaturen överlevde vintern. Där växer arter som trivs i magra och soliga miljöer, t ex brudsporre, fältgentiana, slåttergubbe och ängssvampar. Blomrikedomen lockar också hotade insekter, t ex väddsandbi och bastardsvärmare.

Slåtterängen är inte bara otroligt vacker. Den är också viktig för den biologiska mångfalden och bärare av vårt kulturarv. Arealen ängsmark har minskat kraftigt under 1900-talet. Sunne kommun är idag den kommun i Värmland som har störst areal ängsmark.

104 Björken Foto: Hans Ring / N

87 Rottnens dalgång

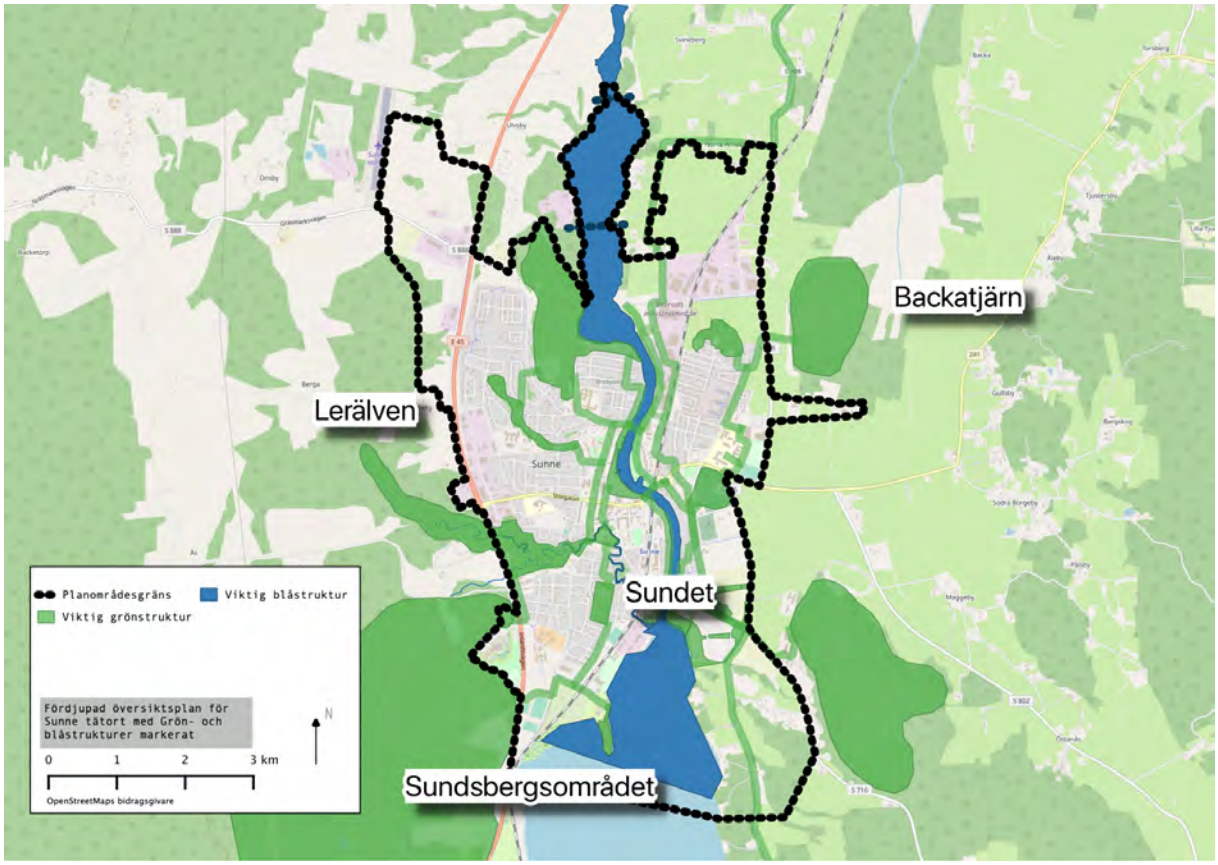
0 2 4 6 8 10 12 Kilometer

Kartan framställd av Sunne kommun 2008
Foton (om inte annat anges) Dan Mangsbo
Numrering på kartan hänvisar till objektskatalogen
Kartan tryckt enligt medgivande från Lantmäteriet Medgivande I 2008/1141

Karta från kommunens naturvårdsprogram som visar hela kommunen med utpekade områden som redovisas inom naturvårdsprogrammet tillsammans med beskrivningar av vilka naturvärden som finns i området.

I Sunne tätort och dess direkta närhet finns flera utpekade naturvärden. Flera av naturvärdena samverkar och binds samman genom övrig grönstruktur i staden. Lerälven, Sundsbergsområdet, Sundet och Backatjärn är områden som var med i inventeringen och är utpekade sedan 2008. Förutom de tidigare utpekade områdena finns flera tätortsnära naturområden som gagnar inte bara orten utan även växter och djur. De tjänster och värden som naturen ger oss kallas för ekosystemtjänster. Exempel på sådana kan vara att vatten filtreras och renas i marken, processer som fotosyntes och jordbildning samt pollination och rekreation. I en hållbar tätort är ekosystemtjänster en enorm tillgång som står för en mångfald av värden: miljömässiga, ekonomiska, sociala, kulturella m.fl. Inom FÖP-området och dess närhet har ett antal områden pekats ut som viktiga, dels i form av tidigare naturvårdsprogram och dels genom samrådsprocessen.

Sundsbergsområdet är ett av de delområden där kommunen gått vidare och utrett både naturvärden och sociala värden, då det är ett välbesökt friluftsområde med mycket stigar. I området finns flera naturvärden utpekade. När det gäller Lerälven är det ett meandrande vattendrag vars ravinsystem går genom hela samhället. I området finns en hel del fågel men också livsmiljöer för andra arter.

Karta över viktiga grön- och blåstrukturer inom FÖP-området.

4 Miljöeffekter och konsekvenser

Att identifiera, beskriva samt bedöma effekter av en verksamhet eller en plan är centralt i en miljöbedömning.

Begreppet miljöeffekter finns beskrivet i 6 kap. 2 § Miljöbalken.

Miljöeffekt: den förändring som uppkommer av en föreslagen aktivitet

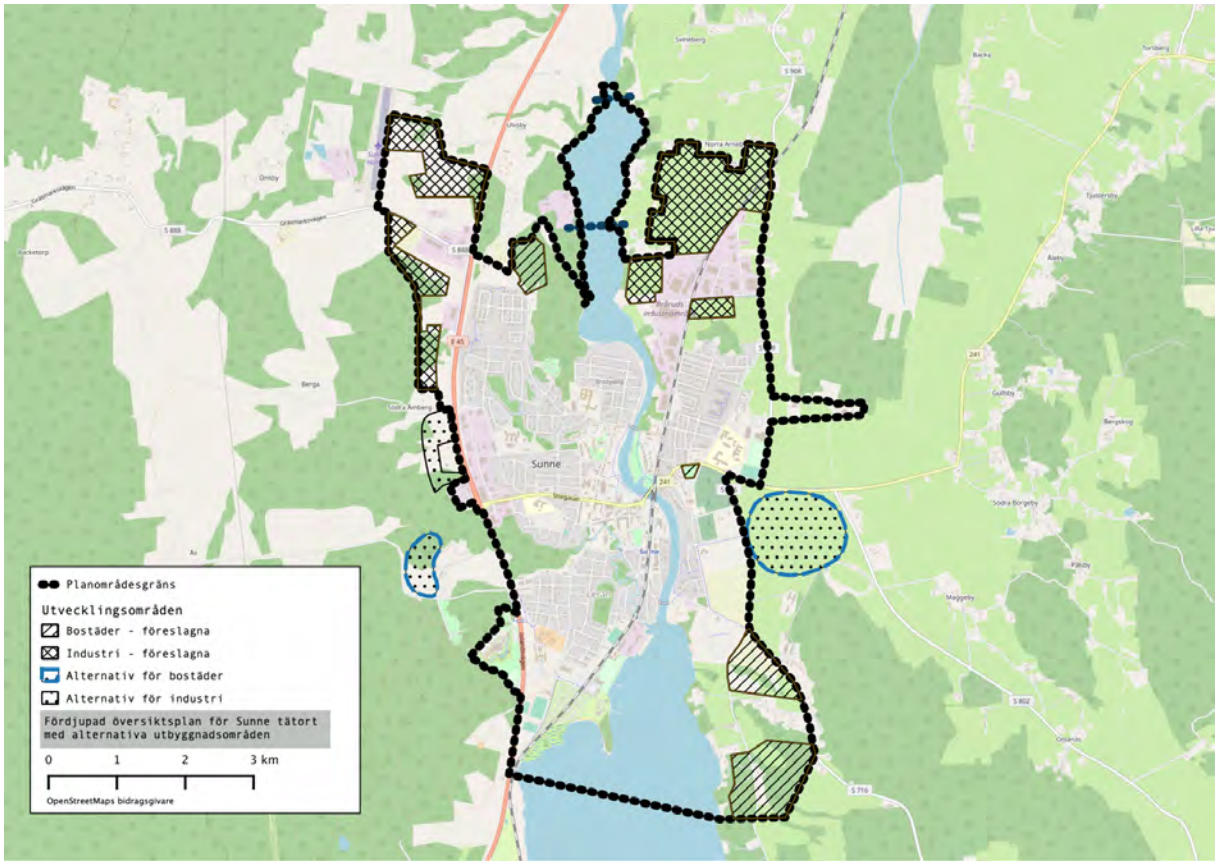
Konsekvens: betydelsen av förändringen utifrån effekten som har uppkommit

- **Föreslagen markanvändning**

Den markanvändning som denna FÖP föreslår.

- **Alternativ markanvändning**

Som alternativ markanvändning har jämförelse skett mellan den föreslagna exploateringen och ytterligare ett antal områden som har varit uppe som förslag under processen men prioriterats bort. Prioriteringen har bland annat baserats på de konsekvenser som en eventuell exploatering skulle medföra.

Karta över FÖP-området med alternativ markanvändning. Flera områden som har diskuterats länge men valts bort är markerade utifrån den markanvändning som har diskuterats.

4.1 Effekter och konsekvenser på jordbruksmark

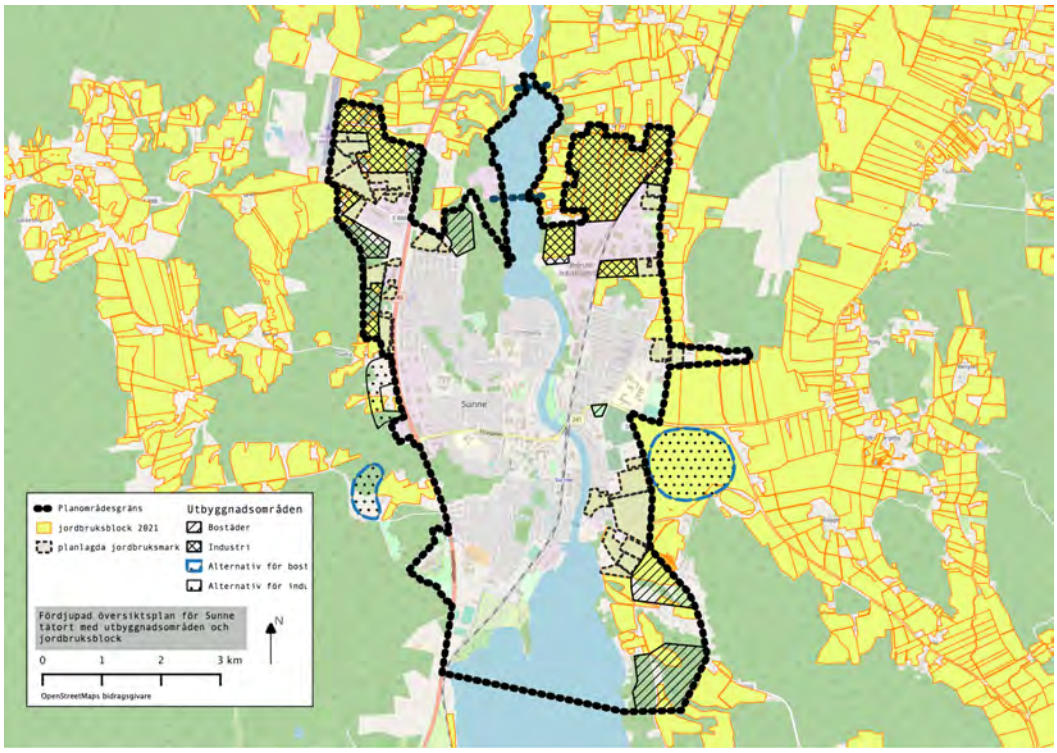
Miljöaspekt	Frågor som lyfts
Jordbruksmark	➢ Fragmentering ➢ Omvandling av jordbruksmark

Miljöeffekter uppstår på jordbruksmark vid etableringar av industriområden, bostadsbebyggelse samt från infrastruktur.

I flera skrifter från Jordbruksverket lyfts frågor kring jordbruksmark och om planering och byggnation på åkermark. Klimatförändringar ökar värdet på svensk jordbruksmark samtidigt som det är en av flera bidragsgivare till ekosystemtjänster till staden. Stadsnära lantbruk bidrar också till kulturhistoriska värden för staden. Detta är bara några av de frågor som omfattas av jordbruksmark. Gemensamt gäller att jordbruksmark är en resurs som vi förvaltar och som oftast har skapats genom långt ihärdigt arbete.

Många av de frågor som kommer upp vid exploatering av jordbruksmark är kopplade till produktionen av mat. För att kunna fatta smarta val måste vi förstå sambandet mellan marken som odlas och hur det ser ut idag. Olika jordarter beter sig olika, och förutsättningarna varierar mellan olika områden. Marken innehåller olika mängder av näring och magasinerar vatten i varierande grad. Förutsättningarna är också olika för olika brukare: en lantbruksföretagare ser marken som en viktig tillgång i sin affärsplan, medan hans granne ser åkrar och ängar som en vacker omgivning. Långsiktigt ägande formar landskapet och därmed också hur vi utvecklar vårt landskap och vår stadsnära miljö. Fortfarande under 1800-talet byggde jordbruket i Sverige på självhushållning. Den ”agrara revolutionen” innebar dock stora förändringar i jordbruket och markägandet. Nya odlingstekniker, mekanisering och specialisering kom att prägla bygden. Ladugårdar, vindmöllor, gärdesgårdar och djurhägn blev en vanlig syn. Dessa kulturminnesmärken präglar fortfarande vårt landskap. Detsamma gäller de alléer som anlades när gårdar flyttade ut från byarna under 1800-talets första hälft. Samspelet mellan forntid och nutid i vår bebyggelsehistoria är ett svenskt särdrag.

Betesmarker, slåtterängar, stenmurar och öppna diken är exempel på skyddsvärda natur- och kulturvärden. I jordbruksmarken finns också småbiotoper såsom alléer, åkerholmar, källor med omgivande våtmark och stenmurar som omfattas av generellt biotopskydd (7kap 11§ miljöbalken) på grund av detta. Här finns mängder av arter som riskerar att dö ut om markerna inte brukas och bevaras. Allt detta ligger till grund för formuleringen i Miljöbalkens 3 kap. 4 §: ”Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk”. Sunne tätort ligger mitt i ett jordbrukslandskap, och oavsett var och på vilket sätt som en exploatering sker är det ofrånkomligt att jordbruksmarken i samhällets direkta närhet på något sätt påverkas.

Jordbruksblock med alternativ och föreslagna områden för etablering.

4.1.1 Effekter och konsekvens av nollalternativet

Ingen förändring

4.1.2 Effekter och konsekvens av alternativ utveckling

Enligt det alternativa utvecklingsförslaget sker exploatering av ytterligare några ytor. Främst kommer bostadsbebyggelse att ske utmed väg 241, som går igenom ett sammanhängande jordbrukslandskap. En sådan exploatering bedöms som om det skulle påverka jordbruksmarken mycket. Konsekvensen skulle vara minskad yta av befintlig rationellt brukad jordbruksmark. I väster finns också vissa ytor av jordbruksmark som tas i anspråk och innebär att brukade enheter i området blir mindre.

En alternativ utveckling av större industrimarker i anslutning till befintlig industrimark skulle innebära större effekt på intilliggande jordbruksmark samt fastigheter. Konsekvensen blir minskade förutsättningar för rationellt brukad, sammanhängande jordbruksmark.

4.1.3 Effekt och konsekvens av föreslagen utveckling

Främst skulle den föreslagna bostadsutvecklingen av tätorten påverka jordbruksmark söderut. I de illustrationer som finns i planprogrammet bedöms dock påverkan och konsekvenserna som begränsade, då endast ca 10–15 % av jordbruksmarken inom utpekade utvecklingsområden skulle behöva bebyggas. Någon omfattande fragmentering skulle inte ske, utan genom att bibehålla större sammanhållna jordbruksmarker skulle det snarare främja stadsnära jordbruk inom området. När det gäller utveckling av utpekade industriområden ligger de dock på eller i direkt anslutning till jordbruksmark. I arbetet med FÖP:en har ytorna som föreslås för industrimark begränsats och förlagts till områden som ligger i direkt anslutning till befintliga industriområden. Trots begränsningar kommer en exploatering att medföra konsekvenser för brukade enheter, och mark kommer att gå förlorad då det är tätorten som byggs ut och ses som stort samhällsintresse.

En fråga som har lyfts under planarbetet är att

minska ytorna som pekas ut för industrier och hänvisa nyetablering till övriga småorter i kommunen. Detta är en svår balansgång då viss etablering kan vara beroende av tidigare verksamhet och etablering för att där med få samordningsvinster för en eller flera verksamheter. Detta har lett fram till att viss industrimark har lagts på jordbruksmark intill befintliga industriområden.

4.1.4 Indirekta och kumulativa effekter och konsekvenser

Indirekta och kumulativa effekter går inte riktig att särskilja från varandra. Dels kan man försvåra för brukare att leva av vad markerna ger genom att minska arean jordbruksmark, och dels försämras förutsättningarna för ett rationellt jordbruk om arealen fragmenteras.

4.1.5 Osäkerhet

En stor osäkerhet är huruvida intressenterna bakom nya etableringar kan och vill etablera sig i småorterna inom kommunen istället för i och intill Sunne, även om dessa småorter är vitala och redan idag har flera livskraftiga etableringar.

4.1.6 Skyddsåtgärder

Inom bebyggelseområdena i sydost bör områdets jordbruksmark inte bebyggas till mer än 10–15 %. Nya industriområden bör inte byggas utanför de utpekade och föreslagna ytorna.

4.2 Effekter och konsekvenser på natur och friluftsliv

Miljöaspekt	Frågor som lyfts
Natur och friluftsliv	➢ Grön infrastruktur ➢ Blå infrastruktur

FÖP-området består till stora delar av Sunne tätort samt närområdet kring denna. Inom hela FÖP-området finns befintlig grön och blå infrastruktur och blå infrastruktur som nyttjas av både natur- och friluftslivets intressen.

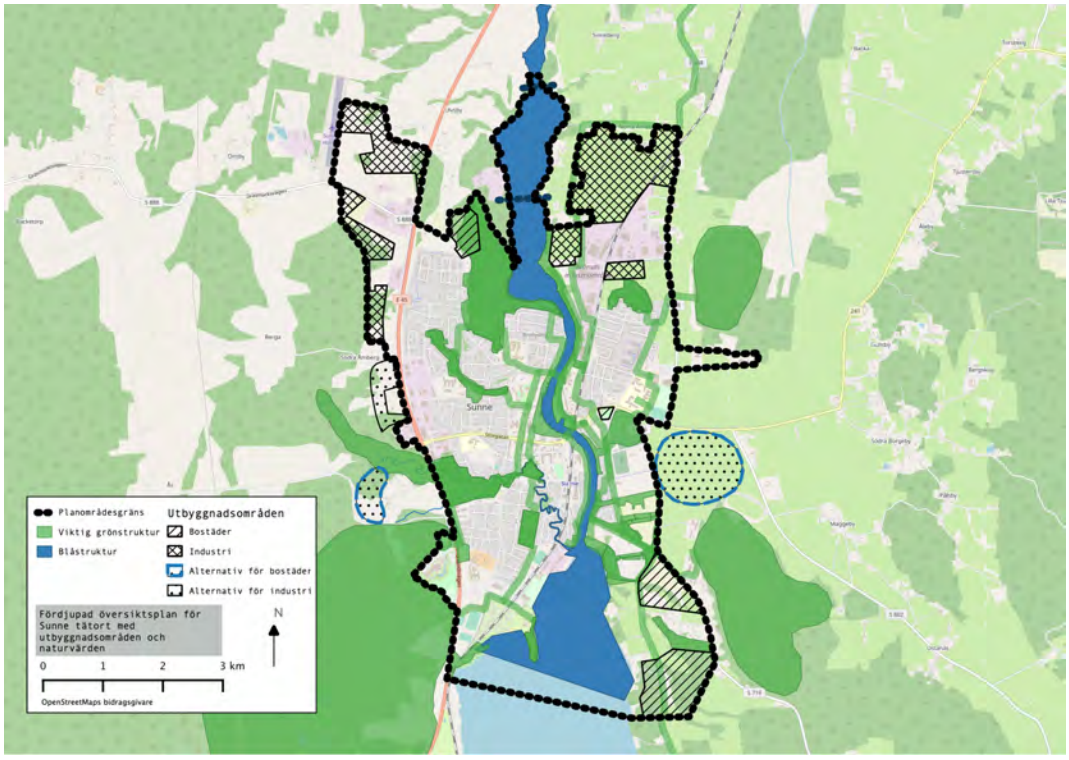
4.2.1 Effekter och konsekvens av nollalternativet

Ingen förändring.

4.2.2 Effekter och konsekvens av alternativ utveckling

En alternativ utveckling innebär inte någon stor skillnad jämfört med effekt och konsekvens av den föreslagna utvecklingen. Störst skillnad finns väster om det fördjupade detaljplaneområdet, där åkermark och skogsmark kommer att tas i anspråk.

En utökning med dessa områden bedöms innebära ringa påverkan på det rörliga friluftslivet. Däremot skulle det kunna medföra påverkan på naturvärden, och därmed den gröna infrastrukturen, då området gränsar till sådana strukturer.

Karta över FÖP-området med naturvärden och utvecklingsområden

.

4.2.3 Effekt och konsekvens av föreslagen utveckling

Den föreslagna utvecklingen skulle innebära att delar av ett utpekat grönområde väster om Fryken bebyggs samt att området sydost om tätorten skulle bebyggas utmed Frykens östra strand. Den föreslagna byggnationen inom bebyggelseområdet i nordväst kommer främst att påverka det rörliga friluftslivet i området, men även ett utpekat område med naturvärdesklass 3. Konsekvensen är att det rörliga friluftslivet kommer att förändras lokalt i området, då spår måste dras om, samt att naturvärden kommer att försvinna från delområdet.

När det gäller delområdet sydost om tätorten, Häljeby, kommer stora grönområden och skogspartier att bebyggas, och bryn och andra naturvärden kommer att försvinna eller förändras. I området finns bland annat ett gammalt grustag med tidigare naturvärden, dock har de försvunnit från området då det har vuxit igen (Dan Mangsbo muntligt). Konsekvensen för naturvärdena bedöms som måttliga till stora. För friluftslivet bedöms konsekvenserna bli stora, då det rörliga friluftslivet kan komma att begränsas i området. I området finns inte några utpekade friluftsvärden idag och inte heller några höga naturvärden.

4.2.4 Indirekta och kumulativa effekter och konsekvenser

Ju fler som bor i ett område, desto fler komma att påverka närområdet. En möjlig indirekt påverkan är att fler människor troligen kommer att vilja ha möjlighet att röra sig längs strandlinjen och/eller ha tillgång till båtplats. Effekten blir ett ökat tryck och därmed påverkan på den blåa infrastrukturen och vattenmiljön i området. Konsekvensen skulle bli ett ökat slitage och tryck på naturmiljön samt påverkan på det lokala växt- och djurlivet.

4.2.5 Osäkerhet

4.2.6 Skyddsåtgärder

4.3 Effekter och konsekvenser på MKN vatten

Miljöaspekt	Frågor som lyfts
Miljökvalitetsnormer - Vatten	➢ Ekologisk och kemisk status

När det gäller vattenkvaliteten lyfts en parameter för alla delavrinningsområdena, det gäller "Kemisk status" då de överskrider uppsatta mål för kvicksilver och PBDE. De kemiska parametrarna som överskrids här har samma problem i alla ytvatten i Sverige, de höga halterna av kvicksilver beror bland annat på berggrunden samt långväga global deposition över tid, detta har ackumulerats i marken varvid det kontinuerligt sker läckage till ytvatten. Den nationella bedömningen är sådan att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar för att lösa detta.

Sammanställning av statusklassningen för vatten som berörs av FÖP-planen enligt gällande statusklass i VISS.

Statusklassning från VISS		
För varje vattenförekomst finns en statusklassning, detta är en bedömning av hur vattnet mår samt vilka problem som finns som måste åtgärdas.		
Lerälven	**Mellan-Fryken**	**Sundet**
Ekologisk status	**Ekologisk status**	**Ekologisk status**
Måttlig	Måttlig	Måttlig
-befintliga äldre dammar finns i vattenförekomsten som behöver utredas och rivas ut/överledas.	*-flödesreglering både uppströms och nedströms. Påverkan från anlagda eller brukade ytor nära vattenförekomstens strandlinje.*	*-Morfologiska förändringar i närområdet där den huvudsakliga påverkan som finns är anlagda eller brukade ytor nära vattenförekomstens strandlinje.*
Kemisk status	**Kemisk status**	**Kemisk status**
Uppnår ej god	Uppnår ej god	Uppnår ej god
-bromerade difenyler och kvicksilver	*-bromerade difenyler och kvicksilver*	*-bromerade difenyler och kvicksilver*
Tillkomst/härkomst	**Tillkomst/härkomst**	**Tillkomst/härkomst**
Naturlig	Naturlig	Naturlig

4.3.1 Effekter och konsekvens av nollalternativet

Ingen förändring

4.3.2 Effekter och konsekvens av alternativ utveckling

Genom att styra vilka områden som ska exploateras så kan samordning av dagvatten och avrinning ske vilket minimerar risken för negativ påverkan på

avrinningsområden. Visserligen innebär fler människor och omgörning av stora ytor större deposition av ämnen, men det bedöms vara något som går att hantera lokalt vid detaljplanering. Vid stora exploateringar måste detta hanteras i detaljplaner i ett senare skede. Annars kan stor påverkan ske, även om recipienten är så stor att den inte påverkas negativt. Detta gäller alla kemiska parametrar.

I detta sammanhang måste dock påpekas att reningsverket i Sunne snart har slagit i taket för sitt tillstånd gällande personekvivalenter, och därför måste söka ett nytt om en stor exploatering sker.

4.3.3 Effekt och konsekvens av föreslagen utveckling

Den ekologiska statusen för strandnära områden kommer inte att påverkas, men högre deposition från bostadsområden skulle kunna ha en negativ inverkan på den kemisk statusen om inte dagvattenfrågan löses i området. Bedömningen är att exploateringsgraden i bostadsområdet i sydost är så pass låg att den inte kommer att påverka den kemiska statusen negativt för Mellan-Fryken. Skulle en exploatering ske utan gemensamt avloppsystem skulle dock statusen kunna påverkas påtagligt genom ökat näringsläckage mm., och då skulle konsekvensen kunna bli betydande för recipienten Mellan-Fryken.

Någon utveckling och byggnation som påverkan vattendraget Leran är inte planerad mer än vissa skyddsåtgärder som är till för att förebygga olyckor och risker vid översvämning, där med skulle man också kunna minska risken för oavsiktliga utsläpp vid översvämning. Föreslagna åtgärder utmed Sundet kommer vid en brobyggnation direkt påverka stranden, detsamma gäller om fler båtplatser mm anläggs i Sundet. Sundet är sedan tidigare bedömt att ha problem med morfologiska förändringar, då det huvudsakliga närområdet utgörs av anlagda eller brukade ytor. De ytor som skulle tas i anspråk för båtplatser och bryggor är redan antropogent påverkade. På grund av detta bedöms inte påverkan vara stor på strandlinjen i Sundet.

4.3.4 Indirekta och kumulativa effekter och konsekvenser

Kommunalt avlopp och vatten har diskuterats. Det kommunala reningsverket kommer dock att slå i taket för gällande tillstånd vid en exploatering. En kumulativ effekt, oavsett exploateringsgrad, skulle i så fall bli att ytterligare reningssteg måste byggas på i reningsverket. Det krävs nämligen kväverening, vilket i sig förbättrar reningen av vattnet som släpps ut från reningsverket.

4.3.5 Skyddsåtgärder

Vid stora exploateringar kan/ska lokalt omhändertagande av dagvatten föreskrivas, och då även samordnas med kringliggande mark, för att inte bara förhindra försämring av statusen utan även möjliggöra för förbättring av vattenkvalitetens status.

Vid exploatering av bostadsområden föreslås större gemensamhetsanläggningar för avloppsvatten, så att den kemiska statusen inte påverkas negativt utan snarare kan förbättras.

För att förbättra och säkerställa statusen för Sundet föreslås att :

Utveckling av stranden ska ske koncentrerat och där med kan större sträckor mellan exploateringar lämnas orörda för fri utveckling trots strandpromenader och bryggprojekt.

Den södra delen av FÖP-området vid Häljeby ingår inte i ett VA-område och skulle en utbyggnad av Häljeby ske borde hela Häljeby ingå i en gemensam lösning på VA. Gemensam lösning kan också kombineras med anslutning mot kommunalt VA. En gemensam lösning skulle innebära en förbättring för de kemiska parametrarna som området bidrar med.

4.4 Effekter och konsekvenser för skredrisk

Miljöaspekt	Frågor som lyfts
Skredrisk	➢ skredrisk och översvämning

Sunne kommun har gjort en skyfalls- och skredriskinventering av hela kommunen. I utredningarna pekas ett antal områden ut där åtgärder behöver vidtas eftersom det finns risk för skred samt översvämning.

För Sunne tätort finns vissa områden utpekade, främst utmed Lerälven men även områden i sydost där det föreligger risk för både skred och översvämning.

Under 2019 gjorde kommunen en sammanställning där man fastslår vilka områden som ska åtgärdas, och i vilken prioriteringsordning.

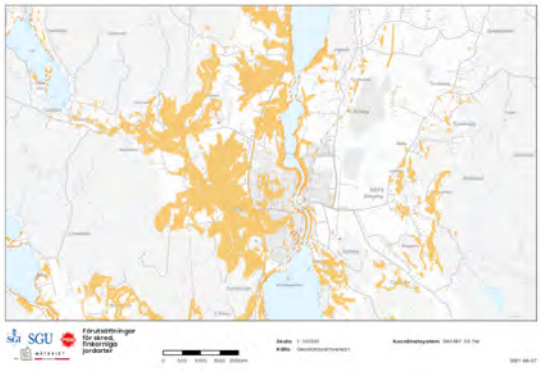

Bild från SGU:s geodataportal för ras, skred och erosion.

4.4.1 Effekter och konsekvens av nollalternativet

Ingen förändring

4.4.2 Effekter och konsekvens av alternativ utveckling

Inga av de alternativa områdena sammanfaller med de områden som pekas ut i de utredningar och sammanställningar som kommunen gjort.

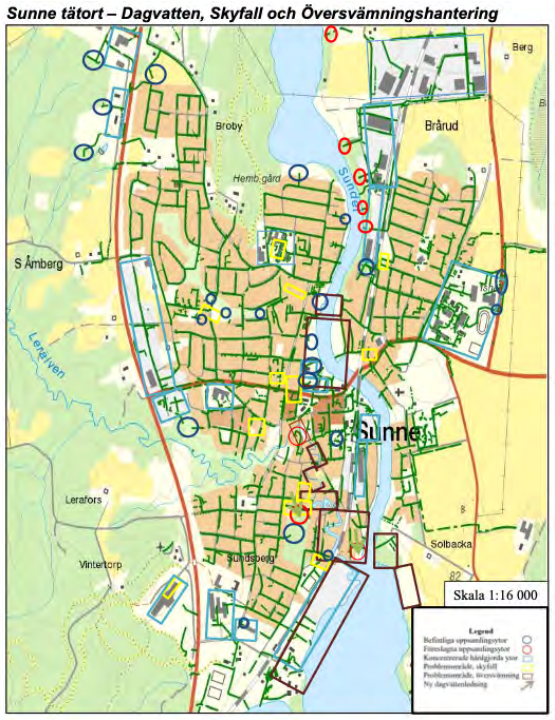

Bild från Sunne kommuns utredning av skred, ras, översvämning och skyfall, 2019.

4.4.3 Effekt och konsekvens av föreslagen utveckling

I Häljeby finns flera områden som ligger i riskzonen för skred. Sker bebyggelse eller anläggning inom ett sådant område skulle konsekvenserna kunna bli stora både för egendom och människor.

4.4.4 Indirekta och kumulativa effekter och konsekvenser

En indirekt effekt skulle kunna vara om det blir skador på lokal infrastruktur. Skulle VA inom området påverkas kan det medföra stora lokala utsläpp. Ett lokalt utsläpp skulle medföra stora konsekvenser för naturmiljön lokalt.

4.4.5 Osäkerhet

Inför byggnation eller bygglov måste risken för skred kontrolleras.

4.4.6 Skyddsåtgärder

En översiktlig geologisk undersökning av de bebyggelseområden där risken för skred är störst bör göras, så att riktade inventeringar därefter kan genomföras inför eventuella bygglov eller detaljplaner. Något som inte får glömmas bort är att säkerställa ledningsstråk för gemensam Va-anläggning och säkra deras dragning både gällande skred och översvämning.

Befintliga Va-anläggningar inom översvämningsområde ska inventeras och säkras upp så att de klarar fortsatt drift trotts högvatten.

4.5 Effekter och konsekvenser för strandskydd

Miljöaspekt	Frågor som lyfts
Friluftsliv	➢ Naturvärden ➢ Natur- och friluftsliv

Strandskyddets syfte är att långsiktigt trygga förutsättningar för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Strandskyddet har stor betydelse för att uppnå flera av Sveriges miljökvalitetsmål och friluftsmål. Strandskyddsområden utgör en viktig del av den gröna infrastrukturen och förser oss med en rad ekosystemtjänster vad gäller till exempel rekreation, biologisk mångfald och vattenrening.

I området utmed Sunne tätort finns stora sträckor utmed stranden som inte är exploaterade. Även om det finns mycket båtar utmed Frykens stränder i centrala delarna av tätorten är tillgängligheten stor.

4.5.1 Effekter och konsekvens av nollalternativet

Ingen förändring

4.5.2 Effekter och konsekvens av alternativ utveckling

Inga av de utpekade områdena har någon direkt påverkan på strandskyddet.

4.5.3 Effekt och konsekvens av föreslagen utveckling

I Häljeby finns redan bebyggelse ned till stranden, samtidigt som det finns rikligt med lucktomter. Genom att möjliggöra bebyggelse innanför befintliga tomter utanför stranskyddet kan fler männsikor vilja ha tillgång till stranden och båtplatser mm. Konsekvensen bedöms som liten förutsatt att samordning och skyddsåtgärder vidtas, annars kan konsekvensen bli stora för naturmiljön samt friluftslivet.

4.5.4 Indirekta och kumulativa effekter och konsekvenser

Ju fler människor det finns i ett område, desto fler är det som rör sig utmed strandlinjen samt vill ha tillgång till densamma. Likaså blir det fler som vill ha båtplats eller möjlighet att angöra båtplatser. Detta innebär att risken blir större för påverkan och därmed betydande konsekvenser för både friluftsliv och naturvärden.

4.5.5 Osäkerhet

Osäkerheten i bedömningarna blir stora om ingen samordning av åtgärderna inom strandlinjen i form av organiserade båtplatser mm. sker. Effekterna och därmed konsekvenserna blir större om stora delar av strandlinjen privatiseras, och om inte möjligheten att komma ned till stranden.

4.5.6 Skyddsåtgärder

Hänsyn ska även tas till växt- och djurlivet i det specifika området och båtplatser ska samordnas.

4.6 Effekter och konsekvenser på sociala värden

Miljöaspekt	Frågor som lyfts
Naturnära skog och grön infrastruktur	➢ Tätortsnära skog ➢ Rörligt friluftsliv

Hållbar utveckling omfattar förutom miljö också aspekter som trygghet, demokrati, folkhälsa, jämlikhet m.m. Genom att skapa en god boendemiljö, tillgång till natur- och kulturområden samt god kommunal service kan kommunens planarbete skapa social hållbarhet.

Kommunen har tidigare jobbat med flera frågor som omfattar sociala värden, och i fallet med Sunne tätort berörs några värden speciellt av den föreslagna respektive alternativa utvecklingen. Sundsbergsområdet respektive Åmbergsskogen är så kallade tätortsnära skogar som är mycket populära besöksområden. Syftet med planerna som kommunen har tagit fram är att skogens sociala värde och naturvärde ska vara de som sättas i centrum för förvaltningen.

4.6.1 Effekter och konsekvens av nollalternativet

Ingen förändring

4.6.2 Effekter och konsekvens av alternativ utveckling

Ingen skillnad i jämförelse med det föreslagna alternativet.

4.6.3 Effekt och konsekvens av föreslagen utveckling

Ett delområde i Åmbergsskogen kommer att påverkas. I beskrivningen av det aktuella objektet pekas ett antal mindre stigar ut då de passerar genom området med områden öster ut. Konsekvensen av en exploatering är att stigarna som passerar området kommer att försvinna och där med behöva dras om. I berört delområde finns flera skötselåtgärder föreslagna för att skapa trygghet och för att utveckla området. Dessa kommer inte att kunna genomföras utan området kommer att omdanas till ett bostadskvarter.

Bild från "Sunne kommuns plan för skötsel av tätortsnära skog, 2016" tätortsnära skogen och det delområde 8 som kommer att beröras av ett utvecklingsområde.

4.6.4 Indirekta och kumulativa effekter och konsekvenser

Bostadsbebyggelsen kommer att ske närmare spår öster om delområdet och kan där med eventuellt bidra till tryggheten i detta område.

4.6.5 Skyddsåtgärder

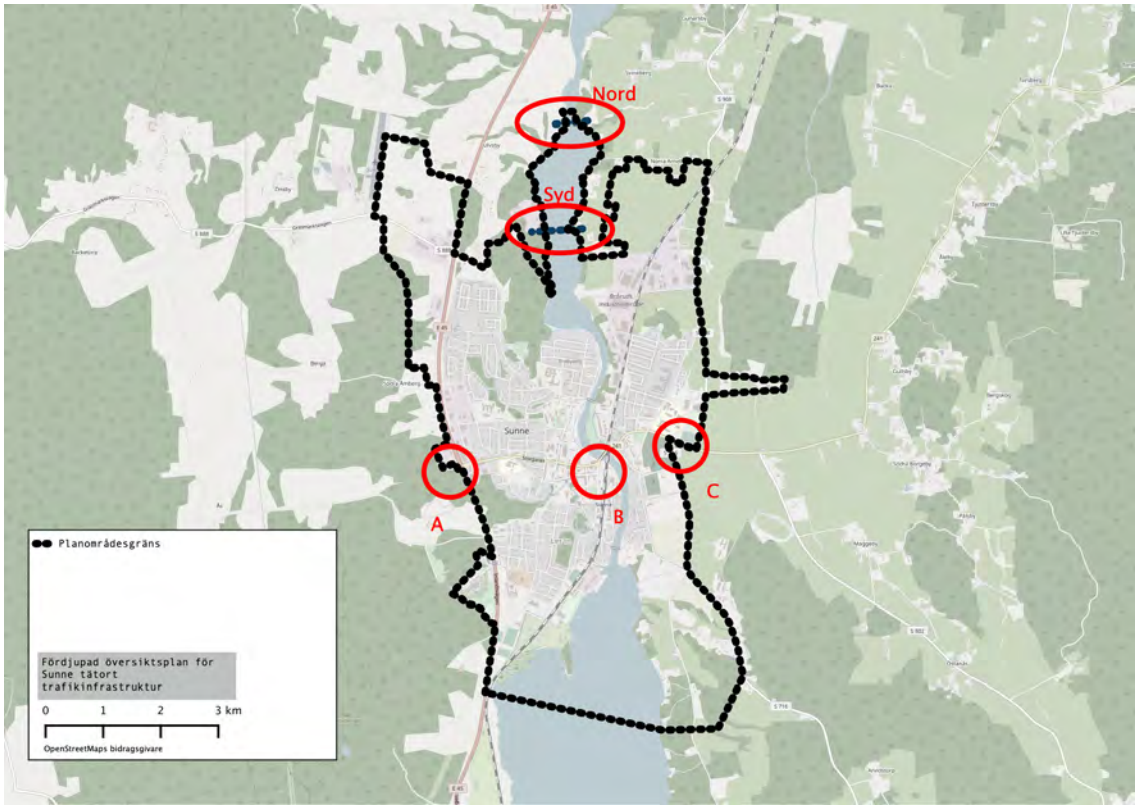
En skyddsåtgärd som kan genomföras är att säkerställa att inga andra befintliga spårsystem påverkas än de två stigar som försvinner, och att de stigarna ersätts med gångstråk ned till spårsystemet.

4.7 Effekter och konsekvenser från trafikinfrastruktur

Miljöaspekt	Frågor som lyfts
Trafikinfrastruktur	➢ Kulturmiljö ➢ Jordbruksmark ➢ Industrietablering

Trafikförhållandena inom planområdet är sådana att ett antal punkter är särskilt utsatta och medför en förhöjd risk för olyckor eller andra störningar. Den huvudsakliga infarten till Sunne sker från E45 via Storgatan. Storgatan är den primära vägen genom centrum i form av väg 241 och fortsätter ut på östra sidan av tätorten. Överfarten mellan västra sidan och östra sidan av Fryken sker via en vägbro, Sundsbron. I tätorten finns både bostadsområden och industriområden på båda sidor av vattnet, vilket alstrar stora mängder tunga transporter som går genom de centrala delarna av orten. Ett område som är särskilt känsligt är just infrastrukturen över Fryken, där kommunen har starka önskemål om en ytterligare överfart. Utbyggnad av alternativ infrastruktur medför stor påverkan såväl inom som utanför FÖP-området. Genom att lyfta trafikinfrastrukturen separat och inte tillsammans med övriga effekter och konsekvenser blir det mer transparent och lättare att jämföra olika lägen på en alternativ överfart.

Förutom överfarten finns ett antal lägen i planen där det diskuteras åtgärder för att förbättra trafikförhållandena och minska riskerna.

Karta över punkter som är identifierade som riskområden under planprocessen och där åtgärder föreslås. I läge A gäller det avfarten från E45 till centrala Sunne, i läge B gäller det överfarten mellan östra och västra sidan av orten och i läge C gäller det trafikinfrastruktur kopplad till skolverksamhet. I övre delen av karan finns även två brolägen, ett norra och ett södra.

Föreslagna åtgärder gäller bland annat avfarten från E45 till centrala Sunne, läge A. I läge B gäller åtgärderna överfarten mellan östra och västra sidan av orten och i läge C gäller det trafikinfrastruktur kopplad till skolverksamhet. På kartan ovan finns också ett nordligt och ett sydligt broläge markerat.

4.7.1 Effekter och konsekvens av nollalternativet

Ingen förändring

4.7.2 Effekter och konsekvens av alternativ utveckling

Effekter av en alternativ utveckling innebär utbyggnad utan några åtgärder avseende trafikinfrastrukturen. Detta skulle innebära mer trafik och därmed ökad mängd transporter bland annat i de centrala delarna av Sunne tätort, på väg 241. Konsekvensen skulle bli större risk för olyckor och ökad mängd buller och lokala luftutsläpp, vilket skulle försämra luftkvalitén. Detta skulle få stor påverkan på lokala förhållanden i FÖP-området.

4.7.3 Effekt och konsekvens av föreslagen utveckling

Föreslagen utveckling skulle innebära att en ny genomfart skapas norr om Sunne tätort, och att åtgärder vidtas vid de identifierade knutpunkterna. Detta skulle innebära att risken för incidenter vid punkterna A och C minskar.

Två brolägen är markerade i kartbilden ovan, ett nordligt och ett sydligt. En ytterligare överfart över Fryken skulle medföra förbättrad luftkvalité och mindre buller i centrala Sunne. Ytterligare konsekvenser, oavsett vilken lösning man beslutar sig för, är att etablering utmed tillfartsvägen till överfarten kan bli intressant för näringsidkare, då det friläggs nya ytor för skyltlägen och nya affärer drivs ut till en genomfartsled. En förbifart skulle innebära en risk för att centrumhandelns butiker tappar i attraktivitet, och att det blir svårare att överleva i centrum om handeln blir extern. Det finns också en stor risk att nya industrietableringar blir förlagda utmed tillfartsvägarna till överfarten, att fler nya industriområden kan växa fram. Risken är att ytterligare områden som normalt inte skulle tas i anspråk blir exploaterade. Finns det någon skillnad mellan de två olika lägena? Ja, det norra broläget ligger längre från både den befintlig stadskärnan och den utpekade industrimarken, vilket innebär en större risk för nyetablering av industriområden och utveckling av extern handel. Det södra broläget är däremot mer naturligt, då det i stort sett ansluter till utpekade industriområden. Det södra broläget riskerar inte heller att medföra lika stor fragmentering av sammanhängande jordbruksmark i området.

Landskapsbildsmässigt ligger det norra broläget mer exponerat i ett orört landskap, medan en bro i det södra broläget smälter in mer i landskapsbilden med en centralort och dess infrastruktur. Kulturmiljömässigt blir påverkan betydande oavsett vilket broläge man väljer. Däremot kan en rätt utformad bro i det södra broläget utgöra en förlängning av Sunne centralort, vilket bedöms påverka det levande landskapet och kulturmiljön mindre.

4.7.4 Osäkerhet

En stor osäkerhet vid en omledning i form av en bro är hur det säkerställs att inte närområdet kring bron och dess tillfartsvägar exploateras i form av extern handel eller ytterligare industrimark.

4.7.5 Skyddsåtgärder

Som skyddsåtgärder föreslås att externa handelsområden inte tillåts samt att etablering av industriverksamhet utanför utpekade områden inte ska tillåtas.

5 Effekter och konsekvenser med avseende på miljömålen

Riksdagen har antagit 16 mål för miljökvaliteten i Sverige. Förutom miljömålen finns ett övergripande generationsmål som visar inriktningen för Sveriges miljöpolitik. Målet ger vägledning angående de värden som ska skyddas och den omställning av samhället som behöver ske inom en generation för att nå miljömålen. Knutna till miljömålen finns etappmål som utgör steg på vägen för att nå generationsmålet. Etappmålen visar vad Sverige kan göra och tydliggör var insatser bör sättas in. Förutom etappmålen finns regionala mål och kommunala miljömål för att kunna kvantifiera och specificera vilka ytterligare insatser som krävs för att uppnå målen.

Sunne kommun har i sin miljöstrategi för 2018–2030 lyft fyra områden med delmål som totalt omfattar 14 av de nationella målen. I de fyra delområdena finns aktiviteter beskrivna för att uppnå miljömålen. Nedan finns en tabell över de 16 nationella miljömålen, i tabellen finns också de fyra kommunala målen markerade samt kommunens antagna kvalitativa mål.

Sunne kommuns fyra prioriterade områden är:

1. Livsmiljö
2. Boende och samhällsutveckling
3. Energi- och transport
4. Produktion och konsumtion

Miljömål Tabellen nedan visar påverkan på miljömålen och vad avsaknad av aktiviteter skulle innebära. Tabellen är upplagd så att positiv inverkan på miljömålen är markerad med + , negativ påverkan är markerad med –. Ett +/- i tabellen markerar att påverkan bedöms som varken positiv eller negativ. En parentes ( ) runt en bedömning betyder att påverkan är mycket liten, dvs. en gradering av den positiva eller negativa påverkan, flera - - tecken betyder at det är starkare negativ påverkan än ett – tecken.

Står inget i en kolumn påverkas inte miljömålet av aktiviteten.

Aktivitet / Miljömål	Nollalternativ	Alternativ exploatering	Föreslagen exploatering	Kommentar	Kommentar: Sunne kommuns Kvantitativa mål
Generationsmålet					
Begränsad klimatpåverkan	+/-	+/-	+/-	• FÖP:en skulle kunna påverka att fler kan bo i tätortsnära områden och där med kunna innebära att färre behöver åka långa sträckor för att ta sig till tätorten.	• Nybyggnation i trä samt miljöbyggnad vid nybyggnation. • Klimatanpassning vid fysisk planering • Upphandling av miljömärkt el • Minskad energianvändning inom kommunala fastigheter • Kommunal förnybar elproduktion • Energipolicy • Policy för hållbara resor • Certifierade/ekologiska/närproducerade livsmedel
Frisk luft	+/-	-	+	• FÖP:en skulle kunna påverka att genomfartstrafiken genom centrum blir mindre, sker en utbyggnad utan broförbindelse riskerar det att medföra ökade utsläpp i centrum. .	• Minskad energianvändning inom kommunala fastigheter • Kommunal förnybar elproduktion • Energipolicy • Policy för hållbara resor
Bara naturlig	+/-	+/-	+/-	• -	• Minskad energianvändning inom kommunala fastigheter

försurning					• Kommunal förnybar elproduktion • Energipolicy • Policy för hållbara resor
Giftfri miljö	+/-	+/-	+/-	• -	• Kemikalieplan • Utfasning av ämnen • Certifierade/ekologiska/närproducerade livsmedel • Återföring av rötslam
Skyddande ozonskikt	+/-	+/-	+/-		•
Säker strålmiljö	+/-	+/-	+/-	Radon – måste kontrolleras	•
Ingen övergödning	+/-	+/-	+/-	•	• Minskad energianvändning inom kommunala fastigheter • Energipolicy • Transportpolicy för hållbara resor •
Levande sjöar och vattendrag	+/-	+/-	+/-	En utbyggnad med skyddsåtgärder bedöms inte påverka men en utbyggnad utan skyddsåtgärder kan få stor påverkan.	•
Grundvatten av god kvalitet	+/-	+/-	+/-	-	• Minskad vattenförbrukning inom kommunen • Kvalitativt minska föroreningar •
Myllrande våtmarker	+/-	+/-	+/-	-	•
Levande skogar	+/-	(-)	(-)	Ett skogsområde som är utpekat är tänkt att bebyggas, detta är ett potentiellt tillväxtområde för naturvärden.	•
Ett rikt odlingslandskap	+/-	-	-	• Genom fragmentering och exploatering kommer jordbruksmark och brukare närmare centralorten att förlora och minska mark.	• Kommunala ansvarsarter och program för dessa • Certifierade/ekologiska/närproducerade livsmedel • Återföring av rötslam
Storslagen fjällmiljö				Berörs inte	• Berörs inte
God bebyggd miljö	+/-	+/-	+/-	• God bebyggelse i bra miljö i samklang med omgivningen ses som positivt. • Kommunen ska ta fram en översiktlig kulturmiljöplan som en skyddsåtgärd	• Kemikalieplan • Utfasning av ämnen • Nybyggnation i trä samt miljöbyggnad vid nybyggnation. • Klimatanpassning vid fysisk planering • Minskad energianvändning inom kommunala fastigheter • Kommunal förnybar elproduktion • Energipolicy • Policy för hållbara resor • Certifierade/ekologiska/närproducerade livsmedel • Återföring av rötslam • Minska matsvinnet • Återföring av näring från matavfall

					• Återvunnet avfall
Ett rikt växt- och djurliv	+/-	+/-	+/-	• Stora stråk med grönområden och blåområden bibehålls och spridnignskorridorer bibehålls.	• Analys av ekosystemtjänster • Kommunala ansvarsarter och program för dessa • Skötselplaner för kommunens natur- och parkmiljöer

5.1.1 Skyddsåtgärder

Som skyddsåtgärder föreslås att kommunen tar fram en kulturmiljöplan och att i denna också utreder hur stor del av de viktiga kulturmiljöerna som är skyddade enligt PBL.

6 Uppföljning

Uppföljning och övervakning ska ses om en del av processen. Det är viktigt att inte arbetet försvinner efter miljöbedömningen utan att uppföljning och övervakning fortsätter. Uppföljning och övervakning utgör underlag för kunskap om miljötillståndet vid framtagandet av en ny plan eller revidering av befintliga planer och program.

För att kunna följa upp och få relevant data till framtida revideringar och arbeten föreslås att uppföljningen sker i samklang med arbete som ska ske av kommunen. Genom löpande uppföljning, går det också att revidera antaganden och åtgärder som genomförs. Skulle en åtgärd visa sig vara mindre effektiva gällande hur miljöeffekter minimeras kan man på detta sätt revidera och göra bättre inför nästa steg eller nästa exploatering.

Uppföljningen föreslås till tre punkter för att kontrollera att inte större påverkan än förutsedda sker.

- Att ett nytt kulturmiljöprogram tas fram och arbetas in i kommande bygglovshandläggning
- Att Va-anläggningar inom översvämningsområden inventeras och säkras upp
- Kontroll att nya bryggor och liknande byggnationer koncentreras så att inte större sträckor utmed stranden än nödvändigt exploateras

7 Referenser:

Fahlstad. J. 2016. Rapport från de naturinventeringar och bedömningar av de sociala värden som gjorts i Sundsbergsskogen och Åmbergsskogen. Rapport Sunne kommun, Skogsstyrelsen

Fahlstad. J. 2016. Sunne kommuns plan för skötsel av tätortsnära skog. Rapport Sunne kommun, Skogsstyrelsen

Olsson. G-B, Hulu. A. 2018. Miljöstrategi för Sunne kommun 2018-2030. Antagen 2018-05-07. Sunne kommun.

Persson. M, Wistkröm. W. 2019. Utredning av skred, ras, översvämning och skyfall. Sunne kommun.

Sunne kommun. 2008. Sunne kommuns naturvådsprogram. Programperiod 2008-2013. Sunne kommun.

7.1 Referenser internet:

Artdatabanken, artportalen	http://www.artportalen.se/
Artdatabanken, artfakta	http://artfakta.artdatabanken.se

Geodataportalen	https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/
Skogsstyrelsens hemsida	http://www.skogsstyrelsen.se/
Nationella miljömål	http://www.sverigesmiljomal.se
SGI	https://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/
Vatteninformationssystem Sverige	http://viss.lansstyrelsen.se/